

Zbierka súdnych rozhodnutí

NÁVRHY GENERÁLNEHO ADVOKÁTA
HENRIK SAUGMANDSGAARD ØE
prednesené 4. apríla 2019¹

Vec C-686/17

**Zentrale zur Bekämpfung unlauteren Wettbewerbs Frankfurt am Main eV
proti
Prime Champ Deutschland Pilzkulturen GmbH**

[návrh na začatie prejudiciálneho konania, ktorý podal Bundesgerichtshof (Spolkový súdny dvor, Nemecko)]

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Spoločná organizácia trhov – Ovocie a zelenina – Pestované šampiňóny – Obchodné normy – Označenie krajiny pôvodu – Pojem ‚krajina pôvodu‘ – Krajina zberu – Nariadenie (ES) č. 1234/2007 – Článok 113a ods. 1 – Nariadenie (EÚ) č. 1308/2013 – Článok 76 ods. 1 – Definície týkajúce sa nepreferenčného pôvodu tovarov – Nariadenie (EHS) č. 2913/92 – Článok 23 ods. 1 a 2 – Nariadenie (EÚ) č. 952/2013 – Článok 60 ods. 1 – Delegované nariadenie (EÚ) 2015/2446 – Článok 31 písm. b) – Fázy výroby vykonané v inom členskom štáte – Označovanie potravín – Zákaz označovania spôsobilého viesť do omylu – Smernica 2000/13/ES – Článok 2 ods. 1 písm. a) bod i) – Nariadenie (EÚ) č. 1169/2011 – Článok 7 ods. 1 písm. a) – Článok 1 ods. 4 – Článok 2 ods. 3 – Vysvetľujúce informácie“

I. Úvod

1. Týmto návrhom na začatie prejudiciálneho konania Bundesgerichtshof (Spolkový súdny dvor, Nemecko) položil štyri otázky týkajúce sa výkladu viacerých ustanovení práva Únie upravujúcich krajinu pôvodu ovocia a zeleniny, ktoré sú určené na predaj spotrebiteľom v čerstvom stave.

2. Tento návrh bol predložený v rámci konania o opravnom prostriedku „Revision“ medzi Zentrale zur Bekämpfung unlauteren Wettbewerbs Frankfurt am Main eV (Združenie na boj proti nekalej súťaži Frankfurt nad Mohanom, ďalej len „Zentrale“) a spoločnosťou Prime Champ Deutschland Pilzkulturen GmbH (ďalej len „Prime Champ“), ktorého predmetom je žaloba o ukončenie predaja pestovaných šampiňónov zbieraných v Nemecku s označením „Pôvod: Nemecko“ touto spoločnosťou.

¹ Jazyk prednesu: francúzština.

3. Zentrale sa domnieva, že používanie tohto označenia spoločnosťou Prime Champ bez ďalších vysvetľujúcich informácií je klamlivé v zmysle článku 2 ods. 1 písm. a) bodu i) smernice 2000/13/ES² a článku 7 ods. 1 písm. a) nariadenia (EÚ) č. 1169/2011³, ktoré zakazujú uviesť spotrebiteľa do omylu, pokiaľ ide o informácie o potravinách, keď podstatné fázy produkcie a pestovania šampiňónov neprebiehajú v Nemecku.

4. V tomto kontexte sa vnútroštátny súd svojimi prejudiciálnymi otázkami v podstate pýta, či na základe vyššie spomenutého zákazu uviesť spotrebiteľa do omylu môže byť podniku vytýkané, že uviedol označenie krajiny pôvodu bez vysvetľujúcich informácií vzhľadom na skutočnosť, že podstatné fázy produkcie tejto potraviny prebiehajú v iných členských štátoch, pričom podľa osobitných ustanovení práva Únie o označovaní podnik nie je povinný uvádzať takéto informácie. Ja sa domnievam, že nie.

II. Právny rámec

A. Právo Únie

1. Právne predpisy v oblasti poľnohospodárstva

a) Nariadenie č. 1234/2007

5. Článok 113a ods. 1 nariadenia (ES) č. 1234/2007⁴ stanovuje:

„Výrobky sektora ovocia a zeleniny, ktoré sú určené na predaj spotrebiteľom v čerstvom stave, sa môžu uvádzať na trh iba vtedy, ak majú primeranú a vyhovujúcu obchodnú kvalitu a ak je uvedená krajina pôvodu.“

b) Nariadenie č. 1308/2013

6. Nariadenie č. 1234/2007 bolo nahradené nariadením (EÚ) č. 1308/2013⁵. Ustanovenia tohto nariadenia relevantné v prejednávanej veci sa uplatňujú od 1. januára 2014.⁶ Článok 76 ods. 1 tohto nariadenia v podstate preberá obsah článku 113a ods. 1 nariadenia č. 1234/2007.

2 Smernica Európskeho parlamentu a Rady z 20. marca 2000 o aproximácii právnych predpisov členských štátov, týkajúcich sa označovania, prezentácie a reklamy potravín (Ú. v. ES L 109, 2000, s. 29; Mim. vyd. 15/005, s. 75).

3 Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady z 25. októbra 2011 o poskytovaní informácií o potravinách spotrebiteľom, ktorým sa menia a dopĺňajú nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1924/2006 a (ES) č. 1925/2006 a ktorým sa zrušuje smernica Komisie 87/250/EHS, smernica Rady 90/496/EHS, smernica Komisie 1999/10/ES, smernica Európskeho parlamentu a Rady 2000/13/ES, smernice Komisie 2002/67/ES a 2008/5/ES a nariadenie Komisie (ES) č. 608/2004 (Ú. v. EÚ L 304, 2011, s. 18).

4 Nariadenie Rady z 22. októbra 2007 o vytvorení spoločnej organizácie poľnohospodárskych trhov a o osobitných ustanoveniach pre určité poľnohospodárske výrobky (nariadenie o jednotnej spoločnej organizácii trhov) (Ú. v. EÚ L 299, 2007, s. 1), zmenené nariadením Rady č. 361/2008 zo 14. apríla 2008 (Ú. v. EÚ L 121, 2008, s. 1) (ďalej len „nariadenie č. 1234/2007“).

5 Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady zo 17. decembra 2013, ktorým sa vytvára spoločná organizácia trhov s poľnohospodárskymi výrobkami, a ktorým sa zrušujú nariadenia Rady (EHS) č. 922/72, (EHS) č. 234/79, (ES) č. 1037/2001 a (ES) č. 1234/2007 (Ú. v. EÚ L 347, 2013, s. 671).

6 Pozri článok 232 ods. 1 nariadenia č. 1308/2013.

2. Právne predpisy v oblasti cla

a) Nariadenie č. 2913/92

7. Článok 23 nariadenia (EHS) č. 2913/92⁷ (ďalej len „Colný kódex Spoločenstva“) stanovuje:

„1. Za tovar, ktorý má pôvod v určitej krajine sa považuje tovar, ktorý bol v tejto krajine úplne získaný alebo vyrobený.

2. Výraz ‚tovar úplne získaný alebo vyrobený v určitej krajine‘ znamená:

...

b) rastlinné produkty vypestované [zozbierané - *neoficiálny preklad*] v danej krajine;

...“

b) Nariadenie č. 952/2013

8. Colný kódex Spoločenstva bol nahradený nariadením (EÚ) č. 952/2013⁸ (ďalej len „Colný kódex Únie“). Ustanovenia tohto nariadenia relevantné v prejednávanej veci sa uplatňujú od 1. júna 2016.⁹

9. Kapitola 2 Colného kódexu Únie je nazvaná „Pôvod tovaru“. Oddiel 1 uvedenej kapitoly je nazvaný „Nepreferenčný pôvod“. Článok 59, ktorý vymedzuje rozsah pôsobnosti tohto oddielu 1, stanovuje:

„V článkoch 60 a 61 sa ustanovujú pravidlá určovania nepreferenčného pôvodu tovaru na účely uplatňovania:

...

c) iných opatrení Únie týkajúcich sa pôvodu tovaru“.

10. Článok 60 tohto nariadenia, nazvaný „Získanie pôvodu tovaru“, v podstate preberá obsah článku 23 ods. 1 Colného kódexu Spoločenstva.

c) Delegované nariadenie 2015/2446

11. Delegované nariadenie (EÚ) 2015/2446¹⁰ sa uplatňuje od 1. mája 2016.¹¹ Jeho článok 31 písm. b) v podstate preberá obsah článku 23 ods. 2 písm. b) Colného kódexu Spoločenstva.

⁷ Nariadenie Rady z 12. októbra 1992, ktorým sa ustanovuje Colný kódex Spoločenstva (Ú. v. ES L 302, 1992, s. 1; Mim. vyd. 02/004, s. 307).

⁸ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady z 9. októbra 2013, ktorým sa ustanovuje Colný kódex Únie (Ú. v. EÚ L 269, 2013, s. 1).

⁹ Pozri článok 286 ods. 2 a článok 288 ods. 2 Colného kódexu Únie.

¹⁰ Delegované nariadenie Komisie z 28. júla 2015, ktorým sa dopĺňa nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 952/2013, pokiaľ ide o podrobné pravidlá, ktorými sa bližšie určujú niektoré ustanovenia Colného kódexu Únie (Ú. v. EÚ L 343, 2015, s. 1).

¹¹ Pozri článok 256 delegovaného nariadenia 2015/2446.

3. Právne predpisy týkajúce sa ochrany spotrebiteľa

a) Smernica 2000/13

12. Článok 2 ods. 1 písm. a) bod i) smernice 2000/13 stanovuje, že použité označenie a metódy nesmú byť také, aby uviedli kupujúceho do omylu, najmä pokiaľ ide o pôvod potraviny.

b) Nariadenie č. 1169/2011

13. Smernica 2000/13 bola nahradená nariadením č. 1169/2011, ktoré sa uplatňuje od 13. decembra 2014.¹²

14. Článok 1 ods. 4 tohto nariadenia stanovuje:

„Toto nariadenie sa uplatňuje bez toho, aby boli dotknuté požiadavky na označovanie ustanovené v osobitných predpisoch Únie uplatniteľných na konkrétne potraviny.“

15. Článok 2 ods. 3 uvedeného nariadenia stanovuje:

„Na účely tohto nariadenia krajina pôvodu potraviny odkazuje na pôvod potraviny, ako sa určuje v súlade s článkami 23 až 26 [Colného kódexu Spoločenstva].“¹³

16. Článok 7 ods. 1 písm. a) tohto nariadenia, ktorý v podstate preberá obsah článku 2 ods. 1 písm. a) bodu i) smernice 2000/13, znie takto:

„Informácie o potravinách nesmú uvádzať do omylu, najmä:

- a) ak ide o vlastnosti potraviny a hlavne jej charakter, identitu, vlastnosti, zloženie, množstvo, trvanlivosť, krajinu pôvodu alebo miesto pôvodu, spôsob výroby alebo produkcie“.

B. Nemecké právo

17. V roku 2013 bolo podľa § 11 ods. 1 prvej a druhej vety bodu 1 Lebensmittel-, Bedarfsgegenstände- und Futtermittelgesetzbuch (nemecký Zákoník o potravinách, tovaroch bežnej spotreby a krmivách, ďalej len „LFGB“) zakázané uvádzať na trh a propagovať potraviny s klamlivým označením, údajom alebo úpravou, a najmä používať zavádzajúce tvrdenia o pôvode alebo mieste pôvodu. Cieľom tohto ustanovenia bolo prebrať článok 2 ods. 1 písm. a) bod i) smernice 2000/13.

18. Podľa platného znenia § 11 ods. 1 bodu 1 LFGB je zakázané, aby zodpovedný prevádzkovateľ potravinárskeho podniku alebo dovozca v zmysle článku 8 ods. 1 nariadenia č. 1169/2011 uvádzal na trh alebo propagoval potraviny s uvedením informácií o týchto potravinách, ktoré nespĺňajú požiadavky článku 7 ods. 1 nariadenia č. 1169/2011 v spojení s odsekom 4 tohto článku.

¹² Pozri článok 55 nariadenia č. 1169/2011.

¹³ Z článku 286 ods. 3 Colného kódexu Únie vyplýva, že odkazy na Colný kódex Spoločenstva sa považujú za odkazy na Colný kódex Únie. Od 1. mája 2016 tak odkaz na články 23 až 26 Colného kódexu Spoločenstva, citovaný v článku 2 ods. 3 nariadenia č. 1169/2011, treba chápať ako odkaz na článok 60 Colného kódexu Únie v spojení s článkami 31 až 36 delegovaného nariadenia 2015/2446, ktoré poskytujú spresnenia k uvedenému článku 60.

III. Spor vo veci samej, prejudiciálne otázky a konanie pred Súdny dvorom

19. Spoločnosť Prime Champ sa zaoberá produkciou pestovaných šampiňónov s uvedením informácie „Pôvod: Nemecko“ a uvádzaním šampiňónov na trh.

20. Proces pestovania šampiňónov pozostáva z viacerých fáz. Najskôr sa v Belgicku a Holandsku počas siedmich až jedenástich dní pripravujú a zmiešavajú suroviny pridávané do kompostu. Druhá fáza produkcie spočíva v pasterizácii, ktorá trvá päť až šesť dní, a príprave kompostu v Holandsku. Tretia fáza produkcie spočíva v inokulácii (očkovaní) kompostu mycéliom (spórami húb) počas pätnástich dní. Vo štvrtej fáze sa v Holandsku začína tvorba plodu v debnách na pestovanie na rašelinovom a vápennom podklade, pričom po desiatich až jedenástich dňoch môžu huby vyrásť do výšky 3 mm. Po približne dvoch týždňoch sa debny na pestovanie prepravujú do Nemecka, kde v prevádzke spoločnosti Prime Champ nasleduje po jednom až piatich dňoch prvý zber šampiňónov a po desiatich až pätnástich dňoch druhý zber šampiňónov.

21. Zentrale sa domnieva, že označenie „Pôvod: Nemecko“ na etikete týchto šampiňónov bez uvedenia doplňujúcich informácií je klamlivé, keďže podstatné fázy produkcie a pestovania, presnejšie cyklus produkcie predchádzajúci zberu, neprebiehajú v Nemecku a kompost so šampiňónmi sa prepraví do Nemecka len tri alebo menej dní pred prvým zberom.

22. Po zaslaní výzvy spoločnosti Prime Champ v decembri 2013 Zentrale podala žalobu na Landgericht Ulm (Krajinský súd Ulm, Nemecko), ktorou sa domáhala, aby súd nariadil spoločnosti Prime Champ pod hrozbou určitých sankčných opatrení zdržať sa ponúkania a/alebo používania v obchode a/alebo propagovania pestovaných šampiňónov s uvedením informácie „Pôvod: Nemecko“.

23. Tento súd zamietol žalobu Zentrale, ktorá teda následne podala odvolanie proti uvedenému rozhodnutiu.

24. Oberlandesgericht Stuttgart (Vyšší krajinský súd Stuttgart, Nemecko) zamietol toto odvolanie. Tento súd rozhodol, že informácia „Pôvod: Nemecko“ je síce spôsobilá viesť do omylu, lebo dotknutá verejnosť z nej môže vyvodiť záver, že v Nemecku prebehol nielen zber, ale aj celý proces produkcie, právo Únie však ukladá spoločnosti Prime Champ povinnosť uviesť namietané označenie krajiny pôvodu. Podľa článku 113a ods. 1 nariadenia č. 1234/2007 a článku 76 ods. 1 nariadenia č. 1308/2013 totiž krajina zberu musí byť označená ako krajina pôvodu rastlinných výrobkov, a teda spoločnosti Prime Champ nemožno vytýkať, že uviedla toto označenie na základe práva v oblasti nekalej súťaže.

25. Zentrale podala proti tomuto rozhodnutiu opravný prostriedok „Revision“ na Bundesgerichtshof (Spolkový súdny dvor).

26. Tento súd spresňuje, že vzhľadom na skutočnosť, že žalobkyňa vo veci samej zakladá svoju žalobu na zdržanie sa konania na riziku opakovania porušenia, opravný prostriedok „Revision“ bude dôvodný iba v prípade, ak správanie vytýkané žalovanej bolo nezákonné tak v čase sporných skutkových okolností, t. j. v roku 2013, ako aj v čase vydania rozhodnutia v štádiu konania o opravnom prostriedku „Revision“.

27. Vnútroštátny súd sa preto domnieva, že opravný prostriedok „Revision“ môže mať úspech, ak označenie krajiny pôvodu používané spoločnosťou Prime Champ je v rozpore so zákazom uvádzania do omylu upraveným v článku 2 ods. 1 písm. a) bode i) smernice 2000/13, ako je prebratý v § 11 ods. 1 prvej a druhej vete bode 1 znenia LFGB uplatniteľného v roku 2013, a v článku 7 ods. 1 písm. a) nariadenia č. 1169/2011 v spojení s § 11 ods. 1 bodom 1 v súčasnosti platného znenia LFGB, a to bez ohľadu na povinnosť tohto označenia vyplývajúcu z právnych predpisov týkajúcich sa spoločnej organizácie poľnohospodárskych trhov, konkrétne z článku 113a ods. 1 nariadenia č. 1234/2007

a článku 76 ods. 1 nariadenia č. 1308/2013.¹⁴

28. V tomto kontexte Bundesgerichtshof (Spolkový súdny dvor) rozhodnutím z 21. septembra 2017, ktoré bolo doručené Súdnemu dvoru 7. decembra 2017, rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

- „1. Je pri definovaní pojmu krajina pôvodu v zmysle článku 113a ods. 1 [nariadenia č. 1234/2007] a článku 76 ods. 1 [nariadenia č. 1308/2013] potrebné vychádzať z definícií uvedených v článku 23 a nasl. Colného kódexu [Spoločenstva] a v článku 60 Colného kódexu Únie?
2. Majú pestované šampiňóny, ktoré sú zbierané v tuzemsku, podľa článku 23 [Colného kódexu Spoločenstva] a článku 60 ods. 1 [Colného kódexu Únie] tuzemský pôvod, keď podstatné fázy produkcie sa uskutočňujú v iných členských štátoch Európskej únie a pestované šampiňóny boli do tuzemska privezené len 3 alebo menej dní pred prvým zberom?
3. Uplatňuje sa zákaz uvádzania do omylu stanovený článkom 2 ods. 1 písm. a) bodom i) [smernice 2000/13] a článkom 7 ods. 1 písm. a) [nariadenia č. 1169/2011] na označenie krajiny pôvodu stanovené článkom 113a ods. 1 [nariadenia č. 1234/2007] a článkom 76 ods. 1 [nariadenia č. 1308/2013]?
4. Môže sa označenie krajiny pôvodu stanovené článkom 113a ods. 1 [nariadenia č. 1234/2007] a článkom 76 ods. 1 [nariadenia č. 1308/2013] doplniť vysvetľujúcimi informáciami, aby sa zabránilo uvedeniu do omylu v súlade so zákazom stanoveným článkom 2 ods. 1 písm. a) bodom i) [smernice 2000/13] a článkom 7 ods. 1 písm. a) [nariadenia č. 1169/2011]?”

29. Zentrale, Prime Champ, nemecká, francúzska a talianska vláda, ako aj Európska komisia predložili písomné pripomienky v konaní pred Súdnym dvorom. Tí istí účastníci konania s výnimkou francúzskej a talianskej vlády sa zúčastnili na pojednávaní, ktoré sa konalo 23. januára 2019.

IV. Analýza

A. Úvodné pripomienky

30. Vnútroštátny súd sa svojimi štyrmi prejudiciálnymi otázkami pýta Súdneho dvora na vzťah medzi právnymi predpismi Únie týkajúcimi sa krajiny pôvodu ovocia a zeleniny určených na predaj spotrebiteľom v čerstvom stave, ktoré sú upravené v troch rôznych oblastiach, a to právnymi predpismi v oblasti poľnohospodárstva, právnymi predpismi v oblasti cla a právnymi predpismi v oblasti ochrany spotrebiteľa.

¹⁴ Vnútroštátny súd v tejto súvislosti spresňuje, že v prípade, ak by spoločnosť Prime Champ porušila tieto ustanovenia, vyplývalo by z toho, že vykonávala nekalú obchodnú praktiku v zmysle Gesetz gegen den unlauteren Wettbewerb (zákon proti nekalej súťaži, ďalej len „UWG“), presnejšie v zmysle ustanovenia § 3 a § 4 bodu 11 znenia UWG uplatniteľného v roku 2013 v spojení s § 3a účinného znenia UWG. Tieto ustanovenia stanovujú, že konania predstavujúceho nekalú súťaž sa dopustí najmä ten, kto koná v rozpore s právnym predpisom, ktorý je okrem iného určený na reguláciu správania na trhu v záujme trhových subjektov. UWG preberá smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2005/29/ES z 11. mája 2005 o nekalých obchodných praktikách podnikateľov voči spotrebiteľom na vnútornom trhu, a ktorou sa mení a dopĺňa smernica Rady 84/450/EHS, smernice Európskeho parlamentu a Rady 97/7/ES, 98/27/ES a 2002/65/ES a nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 2006/2004 („smernica o nekalých obchodných praktikách“) (Ú. v. EÚ L 149, 2005, s. 22).

31. Presnejšie povedané, týmito predpismi práva Únie sú po prvé označenie krajiny pôvodu pri uvádzaní ovocia a zeleniny na trh stanovené v článku 113a ods. 1 nariadenia č. 1234/2007 a článku 76 ods. 1 nariadenia č. 1308/2013, po druhé definície týkajúce sa nepreferenčného pôvodu tovaru, uvedené v článkoch 23 až 26 Colného kódexu Spoločenstva a článku 60 Colného kódexu Únie v spojení s článkami 31 až 36 delegovaného nariadenia 2015/2446 a po tretie zákaz uviesť spotrebiteľa do omylu v súvislosti s krajinou pôvodu stanovený v článku 2 ods. 1 písm. a) bode i) smernice 2000/13 a článku 7 ods. 1 písm. a) nariadenia č. 1169/2011.

32. Svojou prvou a druhou prejudiciálnou otázkou sa vnútroštátny súd pýta na vzťah medzi označením krajiny pôvodu pri uvádzaní ovocia a zeleniny na trh, ktorý je stanovený právnymi predpismi v oblasti poľnohospodárstva, a definíciami týkajúcimi sa nepreferenčného pôvodu tovaru, ktoré sú uvedené v colných kódexoch¹⁵, v podstate s cieľom zistiť, či je spoločnosť Prime Champ povinná uvádzať Nemecko ako krajinu pôvodu pestovaných šampiňónov v spore vo veci samej (časť B).

33. Aj za predpokladu, že je to tak, vnútroštátny súd sa svojou treťou a štvrtou otázkou pýta, či označenie krajiny pôvodu používané spoločnosťou Prime Champ bez uvedenia vysvetľujúcich informácií s ohľadom na skutočnosť, že podstatné fázy produkcie týchto šampiňónov prebiehajú v iných členských štátoch, nie je predsa len v rozpore so zákazom uvádzania do omylu stanoveným právnymi predpismi o ochrane spotrebiteľa (časť C).¹⁶

34. Vzhľadom na skutočnosť, že opravný prostriedok „Revision“ môže byť podľa vnútroštátneho súdu dôvodný iba v prípade, ak správanie vytykávané spoločnosti Prime Champ bolo nezákonné podľa práva Únie tak v čase skutkových okolností, teda v roku 2013, ako aj v čase vydania rozhodnutia v štádiu konania o opravnom prostriedku „Revision“¹⁷, je potrebné preskúmať položené otázky podľa právnych predpisov uplatniteľných tak v roku 2013, ako aj v súčasnosti.

B. O vzťahu medzi pojmom „krajina pôvodu“ uvedeným v právnych predpisoch v oblasti poľnohospodárstva a definíciami týkajúcimi sa nepreferenčného pôvodu tovaru, uvedenými v colných kódexoch (prvá a druhá prejudiciálna otázka)

35. Nariadenia č. 1234/2007 a 1308/2013 o spoločnej organizácii poľnohospodárskych trhov stanovujú obchodné normy pre poľnohospodárske výrobky. Na účely uvádzania výrobkov sektora ovocia a zeleniny, ktoré sú určené na predaj spotrebiteľom v čerstvom stave, na trh článok 113a ods. 1 nariadenia č. 1234/2007 a článok 76 ods. 1 nariadenia č. 1308/2013 stanovujú, že takéto výrobky sa môžu uvádzať na trh len s označením krajiny pôvodu.

36. Ani nariadenie č. 1234/2007, ani nariadenie č. 1308/2013 neobsahuje definíciu pojmu „krajina pôvodu“ v zmysle týchto nariadení. Takáto definícia nie je uvedená ani vo vykonávacom nariadení (EÚ) č. 543/2011¹⁸.

37. V tejto súvislosti sa vnútroštátny súd svojou prvou otázkou pýta, či je na účely definovania „krajiny pôvodu“ ovocia a zeleniny v zmysle článku 113a ods. 1 nariadenia č. 1234/2007 a článku 76 ods. 1 nariadenia č. 1308/2013 potrebné vychádzať z definícií týkajúcich sa nepreferenčného pôvodu tovaru, uvedených v colných kódexoch (časť 1). Pre prípad potreby sa svojou druhou otázkou pýta, či krajina zberu pestovaných šampiňónov je ich krajinou pôvodu v zmysle týchto definícií, ak podstatné fázy produkcie prebiehajú v iných členských štátoch (časť 2).

¹⁵ Spoločne Colný kódex Spoločenstva a Colný kódex Únie v spojení s delegovaným nariadením 2015/2446.

¹⁶ Pozri v tejto súvislosti bod 27 vyššie.

¹⁷ Pozri bod 26 vyššie.

¹⁸ Vykonávacie nariadenie Komisie zo 7. júna 2011, ktorým sa ustanovujú podrobné pravidlá uplatňovania nariadenia Rady (ES) č. 1234/2007, pokiaľ ide o sektory ovocia a zeleniny a spracovaného ovocia a zeleniny (Ú. v. EÚ L 157, 2011, s. 1), uplatniteľné od 22. júna 2011.

1. O uplatniteľnosti definícií týkajúcich sa nepreferenčného pôvodu tovaru, uvedených v colných kódexoch na účely vymedzenia pojmu „krajina pôvodu“ uvedeného v právnych predpisoch v oblasti poľnohospodárstva (prvá prejudiciálna otázka)

38. V prvom rade uvádzam, že z ustálenej judikatúry Súdneho dvora vyplýva, že s cieľom určiť zmysel a pôsobnosť ustanovenia práva Únie je potrebné poskytnúť tomuto ustanoveniu výklad, ktorý musí zohľadňovať jeho znenie, jeho kontext a ciele sledované právnou úpravou, ktorej je súčasťou.¹⁹

39. Z toho vyplýva, že pojem „krajina pôvodu“ uvedený v článku 113a ods. 1 nariadenia č. 1234/2007 a článku 76 ods. 1 nariadenia č. 1308/2013 sa má vykladať s prihliadnutím na zmysel a účel týchto ustanovení a nariadení, ktorých je súčasťou. Ako uvádza Zentrale, tieto ustanovenia neodkazujú na colné kódexy, pokiaľ ide o pojem „krajina pôvodu“.

40. Treba však konštatovať, že takýto odkaz je uvedený v colných kódexoch.

41. V článku 59 písm. c) Colného kódexu Únie sa totiž uvádza, že pravidlá určovania nepreferenčného pôvodu tovaru ustanovené v jeho článku 60 sa uplatňujú na iné opatrenia Únie týkajúce sa pôvodu tovaru.

42. Rovnako ako Komisia sa domnievam, že článok 76 ods. 1 nariadenia č. 1308/2013 sa má považovať za takéto opatrenie. V tejto súvislosti uvádzam, že tento článok 76 ods. 1 predstavuje ustanovenie práva Únie týkajúce sa pôvodu tovaru, čo je jediná podmienka uplatniteľnosti tohto ustanovenia vyžadovaná článkom 59 písm. c) Colného kódexu Únie.

43. Toto tvrdenie je potvrdené skutočnosťou, že nariadenie č. 1169/2011, ktorého cieľom je zaistenie vysokej úrovne ochrany spotrebiteľa vo vzťahu k informáciám o potravinách²⁰, odkazuje vo svojom článku 2 ods. 3, pokiaľ ide o označenie krajiny pôvodu tovaru v zmysle tohto nariadenia, na definície týkajúce sa nepreferenčného pôvodu tovaru, uvedené v colných kódexoch. Z odôvodnenia 33 uvedeného nariadenia vyplýva, že tento odkaz normotvorcu je odôvodnený skutočnosťou, že tieto definície sú „dobré známe prevádzkovateľom potravinárskych podnikov“.

44. Ako uvádzajú spoločnosť Prime Champ, francúzska vláda a Komisia, skutočnosť, že normotvorca sa v rámci nariadenia č. 1169/2011, ktoré má za cieľ chrániť spotrebiteľa, rozhodol uviesť odkaz na tieto definície vyplývajúce z colných kódexov, je jasnou známku toho, že takýto odkaz sa uplatňuje, aj pokiaľ ide o článok 113a ods. 1 nariadenia č. 1234/2007 a článok 76 ods. 1 nariadenia č. 1308/2013, ktoré sledujú podobný cieľ ochrany spotrebiteľa.²¹

45. Pokiaľ ide o Colný kódex Spoločenstva, uvádzam, že ten neobsahuje ustanovenie zodpovedajúce článku 59 písm. c) Colného kódexu Únie. Domnievam sa však, že Colný kódex Spoločenstva obsahuje zásadu zodpovedajúcu uvedenému ustanoveniu Colného kódexu Únie. Z prípravných prác týkajúcich sa článku 59 písm. c) Colného kódexu Únie totiž vyplýva, že účelom tohto ustanovenia je objasniť, že nepreferenčné pravidlá pôvodu sú taktiež dôležité pri uplatňovaní iných opatrení Únie týkajúcich sa pôvodu tovaru, čo podľa môjho názoru znamená, že táto zásada bola stanovená aj v Colnom kódexe Spoločenstva.²²

¹⁹ Pozri napríklad rozsudky zo 17. októbra 1995, *Leifer a i.* (C-83/94, EU:C:1995:329, bod 22); zo 7. júna 2005, *VEMW a i.* (C-17/03, EU:C:2005:362, bod 41), ako aj z 15. apríla 2010, *Fundación Gala-Salvador Dalí a VEGAP* (C-518/08, EU:C:2010:191, bod 25).

²⁰ Pozri článok 1 ods. 1 nariadenia č. 1169/2011.

²¹ To vyplýva z odôvodnenia 49 nariadenia č. 1234/2007, podľa ktorého uplatňovanie obchodných noriem pre poľnohospodárske výrobky v záujme výrobcov, obchodníkov a spotrebiteľov môže prispieť k zlepšeniu hospodárskych podmienok výroby týchto výrobkov a ich uvádzania na trh, ako aj ich kvality. Podobné vyjadrenie je uvedené v odôvodnení 64 nariadenia č. 1308/2013, pričom v jeho odôvodnení 65 sa dopĺňa, že zachovanie obchodných noriem podľa sektorov môže zohľadniť očakávania spotrebiteľov a prispieť k zlepšeniu hospodárskych podmienok výroby a uvádzania výrobkov na trh, ako aj ich kvality.

²² Pozri v tejto súvislosti návrh nariadenia (ES) Európskeho parlamentu a Rady z 30. novembra 2005, ktorým sa stanovuje Colný kódex Spoločenstva (modernizovaný Colný kódex), s. 10 [KOM(2005) 608 v konečnom znení].

46. Vzhľadom na vyššie uvedené treba preto zamietnuť tvrdenie Zentrale, podľa ktorého skutočnosť, že nariadenia č. 1234/2007 a 1308/2013 neodkazujú na colné kódexy, pokiaľ ide o pojem „krajina pôvodu“, bráni uplatniteľnosti definícií uvedených v týchto kódexoch.

47. V dôsledku toho navrhujem, rovnako ako spoločnosť Prime Champ, francúzska a talianska vláda²³, ako aj Komisia, aby Súdny dvor odpovedal na prvú prejudiciálnu otázku tak, že článok 113a ods. 1 nariadenia č. 1234/2007 a článok 76 ods. 1 nariadenia č. 1308/2013 sa majú vykladať v tom zmysle, že na účely definovania pojmu „krajina pôvodu“ uvedeného v týchto ustanoveniach je potrebné vychádzať z definícií týkajúcich sa nepreferenčného pôvodu tovaru, uvedených v článkoch 23 až 26 Colného kódexu Spoločenstva a v článku 60 Colného kódexu Únie v spojení s článkami 31 až 36 delegovaného nariadenia Komisie 2015/2446.

2. O uplatniteľnosti definícií týkajúcich sa nepreferenčného pôvodu tovaru, uvedených v colných kódexoch na účely určenia krajiny pôvodu pestovaných šampiňónov v zmysle právnych predpisov v oblasti poľnohospodárstva (druhá prejudiciálna otázka)

48. Domnievam sa, rovnako ako spoločnosť Prime Champ, francúzska a talianska vláda, ako aj Komisia, že v súlade s definíciami v colných kódexoch týkajúcimi sa nepreferenčného pôvodu tovaru je krajinou pôvodu pestovaných šampiňónov krajina ich zberu, hoci podstatné fázy produkcie prebiehajú v iných členských štátoch a šampiňóny boli na územie zberu privezené len tri alebo menej dní pred prvým zberom.

49. V prvom rade uvádzam, že je potrebné vychádzať zo zásady, že výraz „zelenina“ uvedený v článku 113a ods. 1 nariadenia č. 1234/2007 a článku 76 ods. 1 nariadenia č. 1308/2013, ktorými sa vytvára spoločná organizácia poľnohospodárskych trhov, zahŕňa aj pestované šampiňóny, o aké ide v spore vo veci samej.²⁴

50. Z môjho návrhu odpovede na prvú prejudiciálnu otázku ďalej vyplýva, že krajinu pôvodu v zmysle týchto ustanovení treba určiť v súlade s definíciami týkajúcimi sa nepreferenčného pôvodu tovaru, uvedenými v colných kódexoch.

51. V tejto súvislosti článok 23 ods. 1 Colného kódexu Spoločenstva a článok 60 ods. 1 Colného kódexu Únie stanovujú, že za tovar, ktorý má pôvod v jedinej krajine alebo na jedinom území, sa považuje tovar úplne získaný v takejto krajine alebo na takomto území. Na tento účel článok 23 ods. 2 písm. a) až j) Colného kódexu Spoločenstva a článok 31 písm. a) až j) delegovaného nariadenia 2015/2446 obsahujú zoznam rôznych tovarov, ktoré sa považujú za tovar úplne získaný v jedinej krajine.

52. Pokiaľ ide o rastlinné produkty, z článku 23 ods. 2 písm. b) Colného kódexu Spoločenstva vyplýva, že takéto produkty sú úplne získané v krajine, v ktorej sú zozbierané. Rovnaká podmienka je stanovená v článku 31 písm. b) delegovaného nariadenia 2015/2446. Inak povedané, z týchto ustanovení vyplýva, že rastlinné produkty sa považujú za produkty, ktoré majú pôvod v krajine ich zberu.

²³ Podotýkam, že nemecká vláda sa obmedzila len na odpoveď na tretiu a štvrtú prejudiciálnu otázku.

²⁴ V rámci spoločnej organizácie poľnohospodárskych trhov totiž článok 1 ods. 1 písm. i) nariadenia č. 1234/2007 a článok 1 ods. 2 písm. i) nariadenia č. 1308/2013 zahŕňajú výrobky sektora ovocia a zeleniny osobitne vymedzené v prílohách I časti IX týchto nariadení. V týchto prílohách sa v rámci opisu výrobkov pre sektor ovocia a zeleniny pod číselným znakom KN ex 0709 uvádza „Ostatná zelenina, čerstvá alebo chladená“. Príloha I kapitola 7 kombinovanej nomenklatúry uvádza v tomto rámci „Huby“ s číselným znakom 0709 51.

53. V tejto súvislosti Komisia aj nemecká vláda zdôrazňujú atypický charakter konania vo veci samej, keď uvádzajú, že vo väčšine prípadov je krajina zberu čerstvého ovocia a zeleniny vzhľadom na ich samotnú povahu aj krajinou, v ktorej dochádza k všetkým fázam produkcie prechádzajúcim zberu.²⁵

54. V tejto súvislosti Komisia na pojednávaní uviedla, že produkcia pestovaných šampiňónov „cezhraničným“ spôsobom je nová. Zdá sa, že keď Komisia v roku 2015 vytvárala delegované nariadenie 2015/2446, nemyslela na reguláciu tohto spôsobu výroby. V odpovedi na otázku položenú na pojednávaní, prečo ešte neboli prijaté pravidlá týkajúce sa tohto spôsobu výroby, Komisia vysvetlila, že tento druh procesu ešte nebol dostatočne zvážení na legislatívnej úrovni. Spoločnosť Prime Champ na tomto pojednávaní vysvetlila, že používa tento spôsob produkcie od roku 2012 a nie je jediná, keďže aj iné spoločnosti používajú tento výrobný proces.

55. Domnievam sa však, že tieto úvahy neumožňujú odchyliť sa od znenia článku 23 ods. 2 písm. b) Colného kódexu Spoločenstva a článku 31 písm. b) delegovaného nariadenia Komisie 2015/2446, ktoré jasne stanovujú, že krajina pôvodu rastlinných produktov závisí iba od miesta, kde sú zozbierané. Ako vysvetľuje Komisia, podľa týchto ustanovení je potrebné vychádzať zo zásady, že normotvorca neprikladá nijaký význam skutočnosti, že fázy produkcie pred zberom sa uskutočňujú v jednom alebo viacerých iných členských štátoch.

56. Preto je potrebné zamietnuť tvrdenie Zentrale, podľa ktorého zo systematiky článkov 23 a 24 Colného kódexu Spoločenstva a rovnocenných ustanovení Colného kódexu Únie vyplýva, že uplatniteľnosť definícií týkajúcich sa nepreferenčného pôvodu tovaru, uvedených v colných kódexoch je podmienená tým, že tovar je *úplne* získaný v jedinej krajine.

57. Pokiaľ ide osobitne o článok 24 Colného kódexu Spoločenstva a rovnocenné ustanovenie upravené v článku 60 Colného kódexu Únie v spojení s článkom 32 delegovaného nariadenia 2015/2446, ani tie nemôžu viesť k opačnému výsledku. Tieto ustanovenia týkajúce sa pôvodu tovaru, na ktorého výrobe sa zúčastňuje viac ako jedna krajina alebo jedno územie, sa totiž nevzťahujú na čerstvú zeleninu, o akú ide v spore vo veci samej.²⁶

58. Preto navrhujem, aby Súdny dvor odpovedal na druhú prejudiciálnu otázku tak, že článok 23 ods. 1, článok 23 ods. 2 písm. b) nariadenia č. 1234/2007 a článok 60 ods. 1 Colného kódexu Únie v spojení s článkom 31 písm. b) delegovaného nariadenia 2015/2446 sa majú vykladať v tom zmysle, že krajinou pôvodu pestovaných šampiňónov je krajina ich zberu v zmysle týchto ustanovení, a to bez ohľadu na skutočnosť, že podstatné fázy produkcie sa uskutočňujú v iných členských štátoch Únie a pestované šampiňóny boli na územie zberu privezené len tri alebo menej dní pred prvým zberom.

25 Konkrétne nemecká vláda vysvetľuje, že podľa stanoviska jej odborníkov na produkciu preprava pestovania ovocia alebo zeleniny je zriedkakedy možná a výhodná, ako je tomu v konaní vo veci samej, takže cezhraničná produkcia je vo všeobecnosti nemožná a v každom prípade nerentabilná. Nemecká vláda uviedla, že okrem pestovaných šampiňónov, ktorých preprava je jednoduchá, jej v súvislosti s týmto spôsobom produkcie napadá iba pestovanie čakanky. Pokiaľ ide o Komisiu, tá na pojednávaní uviedla ako analogickú situáciu hydroponické pestovanie a pestovanie aromatických bylín. Pokiaľ ide o tieto produkty, Komisia vysvetlila, že sa môžu predávať spotrebiteľom so substrátom, a teda bez toho, aby pred ich uvedením na trh došlo k skutočnému zberu.

26 Pokiaľ ide konkrétne o ovocie a zeleninu, z článku 32 delegovaného nariadenia 2015/2446 v spojení s kapitolu 20 jeho prílohy 22-01, na ktorú článok 32 uvedeného nariadenia odkazuje, vyplýva, že takéto produkty patria do pôsobnosti týchto ustanovení v rozsahu, v akom ide o zmes rastlinných produktov, napríklad ovocné šťavy. Hoci sa takéto ustanovenie nenachádza v Colnom kódexe Spoločenstva, vzhľadom na neexistenciu úpravy v opačnom zmysle je podľa môjho názoru potrebné chápať jeho článok 24 rovnakým spôsobom.

C. O vzťahu medzi zákazom uvádzania do omylu stanoveným v právnych predpisoch o ochrane spotrebiteľa a označovaním krajiny pôvodu stanoveným právnymi predpismi v oblasti poľnohospodárstva (tretia a štvrtá prejudiciálna otázka)

1. Úvodné pripomienky

59. Pripomínam, že vnútroštátny súd sa svojou treťou a štvrtou prejudiciálnou otázkou v podstate pýta, či označenie krajiny pôvodu používané spoločnosťou Prime Champ bez uvedenia vysvetľujúcich informácií o mieste produkcie je v rozpore so zákazom uvádzania do omylu upraveným v článku 2 ods. 1 písm. a) bode i) smernice 2000/13 a v článku 7 ods. 1 písm. a) nariadenia č. 1169/2011.

60. Na tento účel z návrhu na začatie prejudiciálneho konania vyplýva, že vnútroštátny súd sa v prvom rade pýta, či sa má označenie krajiny pôvodu stanovené právnymi predpismi v oblasti poľnohospodárstva považovať za *lex specialis* vo vzťahu k pravidlu zákazu uvádzania do omylu, takže tento zákaz by nebol uplatniteľný na účely určenia krajiny pôvodu (tretia prejudiciálna otázka). V prípade, ak by Súdny dvor odpovedal na túto otázku v tom zmysle, že označenie krajiny pôvodu stanovené právnymi predpismi v oblasti poľnohospodárstva sa uplatňuje súbežne so zákazom uvádzania do omylu, vnútroštátny súd sa ďalej pýta, či je *možné* doplniť vysvetľujúce informácie s cieľom zabrániť uvedeniu spotrebiteľa do omylu v zmysle citovaných ustanovení (štvrtá prejudiciálna otázka).²⁷

61. Táto posledná otázka v znení, v akom je formulovaná, však nie je podľa môjho názoru rozhodujúca na účely zistenia, či označenie krajiny pôvodu používané spoločnosťou Prime Champ bez uvedenia vysvetľujúcich informácií je v rozpore so zákazom uviesť spotrebiteľa do omylu. Rozhodujúca by bezpochyby bola v prípade, keby právne predpisy v oblasti poľnohospodárstva taxatívne upravovali krajinu pôvodu ovocia a zeleniny.²⁸ Podľa môjho názoru to tak však nie je.

62. Nijaký predpis v právnej úprave týkajúcej sa poľnohospodárstva totiž nebráni podniku uviesť vysvetľujúce informácie o označení krajiny pôvodu, pokiaľ samy osebe neuvádzajú spotrebiteľa do omylu. V tejto súvislosti je potrebné pripomenúť, že akékoľvek obmedzenie výkonu základného práva na slobodu prejavu, ktoré chráni tiež „obchodnú komunikáciu“, zakotveného v článku 11 ods. 1 Charty základných práv Európskej únie, musí byť podľa článku 52 ods. 1 tejto Charty ustanovené zákonom.

63. Vzhľadom na tieto úvahy je potrebné chápať štvrtú otázku v tom zmysle, že vnútroštátny súd sa v podstate pýta, či je *neuvedenie* takýchto vysvetľujúcich informácií klamlivé v zmysle článku 2 ods. 1 písm. a) bodu i) smernice 2000/13 a článku 7 ods. 1 písm. a) nariadenia č. 1169/2011.²⁹

²⁷ Vnútroštátny súd uvádza ako príklad informáciu o výrobných fázach uskutočnených v iných členských štátoch.

²⁸ V tomto prípade by z toho vyplývalo, že označenie krajiny pôvodu používané spoločnosťou Prime Champ bez uvedenia ďalších informácií je zákonné z pohľadu zákazu uviesť spotrebiteľa do omylu, keďže Prima Champ by v nijakom prípade nemohla doplniť toto označenie o vysvetľujúce informácie.

²⁹ V tomto kontexte pripomínam, že podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora v rámci konania na základe spolupráce medzi vnútroštátnymi súdmi a Súdnym dvorom, zakotveného v článku 267 ZFEÚ, prislúcha Súdnemu dvoru poskytnúť vnútroštátnemu súdu užitočnú odpoveď potrebnú na rozhodnutie v spore, ktorý prejednáva. V tomto smere Súdnemu dvoru prípadne prináleží právo preformulovať otázky, ktoré sú mu predložené (pozri napríklad rozsudok z 29. novembra 2018, baumgarten sports & more, C-548/17, EU:C:2018:970, bod 22).

64. V tejto súvislosti na účely poskytnutia užitočnej odpovede vnútroštátnemu súdu, ktorá mu umožní rozhodnúť v prejednávanej spore, podľa môjho názoru stačí, aby sa Súdny dvor obmedzil len na odpoveď na túto štvrtú otázku. Aj za predpokladu, že článok 7 ods. 1 písm. a) nariadenia č. 1169/2011 a článok 2 ods. 1 písm. a) bod i) smernice 2000/13 sú uplatniteľné, sa totiž domnievam, ako vysvetlím nižšie, že *neuvedenie* vysvetľujúcich informácií o označení krajiny pôvodu, o aké ide v spore vo veci samej, nie je v zmysle týchto ustanovení v nijakom prípade klamlivé.³⁰

65. Preto v ďalšej časti najskôr len v stručnosti vysvetlím dôvody, prečo mám vážne pochybnosti, pokiaľ ide o otázku uplatniteľnosti týchto ustanovení na situáciu, o akú ide vo veci samej (časť 2), a následne odpoviem na štvrtú prejudiciálnu otázku (časť 3).

2. O uplatniteľnosti článku 7 ods. 1 písm. a) nariadenia č. 1169/2011 a článku 2 ods. 1 písm. a) bodu i) smernice 2000/13

66. Rovnako ako vnútroštátny súd sa domnievam, že je potrebné odpovedať na otázku, či sa má s ohľadom na článok 1 ods. 4 nariadenia č. 1169/2011 označenie krajiny pôvodu stanovené právnymi predpismi v oblasti poľnohospodárstva považovať za *lex specialis* vo vzťahu k zákazu uvádzania do omylu. Uvedený článok, ktorý upravuje rozsah pôsobnosti tohto nariadenia, uvádza, že toto nariadenie „sa uplatňuje bez toho, aby boli dotknuté požiadavky na označovanie ustanovené v osobitných predpisoch Únie uplatniteľných na konkrétne potraviny“³¹.

67. Vzhľadom na odôvodnenie 8 nariadenia č. 1169/2011, v ktorom sa uvádza, že „všeobecné požiadavky na označovanie dopĺňa viacero ustanovení uplatniteľných... na určité kategórie potravín...“, sa domnievam, že článok 1 ods. 4 tohto nariadenia je potrebné chápať v tom zmysle, že tento článok sa v zásade uplatňuje súbežne s osobitnými ustanoveniami uplatniteľnými na určité potraviny.

68. Tento predpoklad však vyžaduje určité obmedzenia.

69. V tejto súvislosti Komisia na pojednávaní v podstate uviedla, že na základe doslovného, teleologického a kontextového výkladu článku 1 ods. 4 nariadenia č. 1169/2011 sa výraz „bez toho, aby boli dotknuté“ musí chápať v tom zmysle, že nariadenie č. 1169/2011 sa uplatňuje súbežne s osobitnými ustanoveniami uplatniteľnými na určité potraviny, pokiaľ tieto ustanovenia nie sú v rozpore s ustanoveniami nariadenia č. 1169/2011. Tvrdenie Komisie chápem tak, že takýto rozpor existuje iba v rozsahu, v akom uplatnenie osobitných ustanovení *bráni* súbežnému uplatneniu nariadenia č. 1169/2011. V prejednávanej veci sa Komisia domnieva, že takýto rozpor neexistuje, lebo označenie „Pôvod: Nemecko“ môže byť použité s uvedením doplňujúcich informácií.³²

30 Pripomínam, že opravný prostriedok „Revision“ v spore vo veci samej môže byť podľa vnútroštátneho súdu dôvodný iba v prípade, ak správanie vytýkané spoločnosti Prime Champ bolo nezákonné tak podľa článku 2 ods. 1 písm. a) bodu i) smernice 2000/13, ako aj podľa článku 7 ods. 1 písm. a) nariadenia č. 1169/2011. V dôsledku toho by odpoveď Súdneho dvora na štvrtú prejudiciálnu otázku poskytnutá iba v kontexte článku 7 ods. 1 písm. a) nariadenia č. 1169/2011 v zásade postačovala na poskytnutie užitočnej odpovede vnútroštátnemu súdu, ktorá mu umožní rozhodnúť v spore, ktorý prejednáva.

31 Poukazujem na to, že článok 73 nariadenia č. 1308/13 tiež obsahuje ustanovenie o rozsahu pôsobnosti obchodných noriem. Toto ustanovenie konkrétne stanovuje, že obchodné normy sa uplatňujú „bez toho, aby boli dotknuté akékoľvek iné ustanovenia uplatniteľné na poľnohospodárske výrobky...“. Vzhľadom na skutočnosť, že nariadenie č. 1169/2011 sa uplatňuje len v rozsahu stanovenom týmto nariadením, však článok 73 nariadenia č. 1308/13 nie je relevantný pre určenie uplatniteľnosti článku 7 ods. 1 písm. a) nariadenia č. 1169/2011.

32 Zdá sa mi teda, že Komisia sa v skutočnosti dovoľáva podobného výkladu, aký má článok 3 ods. 4 smernice 2005/29, podľa ktorého „v prípadoch rozporu medzi ustanoveniami tejto smernice a inými právnymi predpismi [Únie] upravujúcimi osobitné aspekty nekalých obchodných praktík majú prednosť a na tieto osobitné aspekty sa použijú iné právne predpisy“. Súdny dvor tak rozhodol, že rozpor, akým je rozpor uvedený v článku 3 ods. 4 smernice 2005/29, existuje iba vtedy, ak osobitné predpisy taxatívne upravujú informácie o tovare, ktoré sa majú poskytnúť spotrebiteľom, takže nie je možné pridať nijaké ďalšie informácie. Pozri rozsudky z 25. júla 2018, Dyson (C-632/16, EU:C:2018:599, body 34 až 36), a z 13. septembra 2018, Wind Tre a Vodafone Italia (C-54/17 a C-55/17, EU:C:2018:710, body 60 a 61). Z tohto hľadiska poznamenávam, že vzhľadom na skutočnosť, že právne predpisy v oblasti poľnohospodárstva taxatívne neupravujú krajinu pôvodu ovocia a zeleniny, v prejednávanej veci nevzniká otázka uplatniteľnosti zákazu klamlivých opomenutí konania v zmysle článku 7 ods. 1 smernice 2005/29, akými sú opomenutia týkajúce sa článku 2 ods. 1 písm. a) bodu i) smernice 2000/13 a článku 7 ods. 1 písm. a) nariadenia č. 1169/2011.

70. V rozpore s pripomienkami Komisie sa domnievam, že je možné presvedčivými argumentmi podporiť stanovisko, podľa ktorého sa článok 1 ods. 4 nariadenia č. 1169/2011 neobmedzuje iba na situácie, v ktorých existuje skutočný *rozpor* v zmysle uvádzanom Komisiou.

71. Skutočnosť, že nariadenie č. 1169/2011 sa uplatňuje bez toho, aby boli dotknuté osobitné ustanovenia v oblasti označovania, znamená, že toto nariadenie nemôže brániť uplatneniu takýchto osobitných ustanovení. Článok 1 ods. 4 nariadenia č. 1169/2011 je teda podľa môjho názoru v podstate vyjadrením zásady *lex specialis*.

72. Na základe tejto zásady sa domnievam, že súbežné uplatňovanie nariadenia č. 1169/2011 je taktiež vylúčené v rozsahu, v akom by viedlo k zbaveniu osobitného ustanovenia týkajúceho sa označovania jeho potrebného účinku.

73. K tomu by podľa mňa došlo, keby bol článok 7 ods. 1 písm. a) nariadenia č. 1169/2011 uplatniteľný na situáciu, o akú ide vo veci samej. Článok 76 ods. 1 nariadenia č. 1308/2013 je totiž osobitným ustanovením týkajúcim sa označovania v zmysle článku 1 ods. 4 nariadenia č. 1169/2011³³, a ako vysvetlím v časti 3, predovšetkým v bodoch 82 a 83, domnievam sa, že normotvorca v článku 76 ods. 1 nariadenia č. 1308/2013 jasne určil, že krajinou pôvodu čerstvého ovocia a zeleniny je krajina ich zberu.

74. Ak by sa však článok 7 ods. 1 písm. a) nariadenia č. 1169/2011 musel uplatniť, takže označenie krajiny pôvodu uvedené podľa článku 76 ods. 1 nariadenia č. 1308/2013 by mohlo byť klamlivé v zmysle prvého uvedeného ustanovenia, článok 76 ods. 1 nariadenia č. 1308/2013 by bol v dôsledku toho podľa môjho názoru zbavený svojho potrebného účinku.

75. Pokiaľ ide o smernicu 2000/13, poznamenávam, že článok 1 ods. 4 nariadenia č. 1169/2011 nemá v uvedenej smernici nijaký ekvivalent. Domnievam sa však, že zásada zodpovedajúca zásade upravenej v tomto článku sa uplatňuje aj na smernicu 2000/13. Nič v prípravných prácach týkajúcich sa nariadenia č. 1169/2011 totiž nenasvedčuje tomu, že jeho cieľom bolo zmeniť smernicu v tejto otázke, a preto je potrebné chápať jeho článok 1 ods. 4 ako kodifikáciu zásady *lex specialis* už uplatniteľnej podľa smernice 2000/13. Inými slovami, domnievam sa, že úvahy podobné úvahám rozvinutým vyššie s ohľadom na nariadenie č. 1169/2011 možno uviesť aj v súvislosti s článkom 2 ods. 1 písm. a) bodom i) smernice 2000/13 s ohľadom na článok 113a ods. 1 nariadenia č. 1234/2007.

3. O uplatniteľnosti článku 7 ods. 1 písm. a) nariadenia č. 1169/2011 a článku 2 ods. 1 písm. a) bodu i) smernice 2000/13

76. Článok 7 ods. 1 písm. a) nariadenia č. 1169/2011 zakazuje, aby informácie o potravinách uvádzali do omylu, pokiaľ ide o krajinu pôvodu.

³³ Nariadenie č. 1169/2011 tak ustanovuje pravidlá všeobecnej povahy, ktoré sa uplatňujú horizontálne na všetky potraviny, zatiaľ čo pravidlá špecifickej povahy uplatňujúce sa vertikálne iba na konkrétne potraviny sú stanovené v rámci ustanovení upravujúcich takéto výrobky, pozri v tomto zmysle odôvodnenie 12 tohto nariadenia. Z odôvodnenia 32 uvedeného nariadenia vyplýva, že obchodné normy pre výrobky sektora ovocia a zeleniny sú takýmito vertikálnymi pravidlami.

77. V prvom rade sa domnievam, že tento zákaz zahŕňa klamlivé opomenutia konania. Výraz „informácie o potravinách“ je totiž definovaný v článku 2 ods. 2 písm. a) tohto nariadenia ako „informácie o potravině sprístupnené konečnému spotrebiteľovi prostredníctvom etikety, iného sprievodného materiálu alebo akýmkoľvek inými prostriedkami vrátane nástrojov modernej technológie alebo verbálnej komunikácie“. Hoci sa táto definícia formálne netýka opomenutí konania, je potrebné vychádzať zo zásady, že zahŕňa tieto opomenutia v rozsahu, v akom by mohli viesť spotrebiteľa do omylu, pokiaľ ide o krajinu pôvodu.³⁴

78. Ďalej, pokiaľ ide o pojem uvádzať spotrebiteľa do „omylu“ v zmysle článku 7 ods. 1 písm. a) nariadenia č. 1169/2011, poukazujem na to, že toto ustanovenie neobsahuje definíciu tohto pojmu. Podľa môjho názoru však rovnako ako v prípade definície klamlivých opomenutí konania uvedených v článku 7 ods. 1 smernice 2005/29 treba pojem „omyl“ uvedený v článku 7 ods. 1 písm. a) tohto nariadenia chápať v tom zmysle, že sa vzťahuje na podstatné informácie, ktoré priemerný spotrebiteľ potrebuje v závislosti od kontextu na to, aby urobil kvalifikované rozhodnutie o obchodnej transakcii, a tým zapríčiňuje alebo môže zapríčiniť, že priemerný spotrebiteľ urobí rozhodnutie o obchodnej transakcii, ktoré by inak neurobil.

79. Aj keď totiž nariadenie č. 1169/2011 neuvádza takúto definíciu, pripomínam, že iba neuvedenie podstatných informácií potrebných pre spotrebiteľa môže byť samotnou svojou povahou spôsobilé viesť spotrebiteľa do omylu. Navyše, ako som vysvetlil v poznámke pod čiarou 34 vyššie, cieľom nariadenia č. 1169/2011 je rovnako ako v prípade smernice 2005/29 zabezpečiť vysokú úroveň ochrany spotrebiteľa.

80. Napokon uvádzam, že článok 2 ods. 3 nariadenia č. 1169/2011 stanovuje, že krajina pôvodu v zmysle tohto nariadenia odkazuje na pôvod tovaru, ako sa určuje v súlade s definíciami týkajúcimi sa nepreferenčného pôvodu tovaru, uvedenými v colných kódexoch.

81. Podľa môjho názoru neuvedenie vysvetľujúcich informácií pri označení krajiny pôvodu uvedenom v súlade s definíciami colných kódexov, o aké ide v prejednávanej veci, sa nemôže považovať za podstatnú informáciu pre priemerného spotrebiteľa spôsobilú viesť do omylu, pokiaľ ide o krajinu pôvodu v zmysle článku 7 ods. 1 písm. a) nariadenia č. 1169/2011.

82. Normotvorca totiž jasným a presným spôsobom určil krajinu pôvodu potraviny v zmysle nariadenia č. 1169/2011 odkazom na colné kódexy v článku 2 ods. 3 tohto nariadenia.³⁵ Pokiaľ ide o rastlinné produkty, normotvorca konkrétne určil, že krajinou pôvodu týchto produktov je krajina ich zberu. Normotvorca sa týmto rozhodnutím zároveň rozhodol *neprikladať* význam skutočnosti, že výroba takýchto produktov sa môže v zásade uskutočňovať v rôznych krajinách. V tejto súvislosti pripomínam, že normotvorca zachoval toto pravidlo aj po oboznámení sa s „cezhraničným“ spôsobom produkcie pestovaných šampiňónov.

83. Preto je potrebné domnievať sa, že zo znenia článku 7 ods. 1 písm. a) v spojení s článkom 2 ods. 3 nariadenia č. 1169/2011 a s ustanoveniami týkajúcimi sa nepreferenčného pôvodu tovaru, uvedenými v colných kódexoch vyplýva, že takéto informácie nemožno považovať za informácie podstatné pre priemerného spotrebiteľa.³⁶

34 Pozri v tomto zmysle článok 26 ods. 2 písm. a) nariadenia č. 1169/2011, podľa ktorého označenie krajiny pôvodu sa podľa tohto nástroja povinne uvádza, ak by jeho neuvedenie mohlo viesť spotrebiteľa do omylu, pokiaľ ide o krajinu pôvodu. Navyše pojem klamlivé obchodné praktiky v zmysle článku 7 ods. 1 smernice 2005/29 zahŕňa klamlivé opomenutia konania. Pripomínam, že táto smernica podobne ako nariadenie č. 1169/2011 má za cieľ zabezpečiť vysokú úroveň ochrany spotrebiteľa.

35 Podotýkam, že nariadenie č. 1169/2011 zaviedlo túto definíciu z dôvodu, že neexistencia takejto definície v smernici 2000/13 viedla k neistote a nejednoznačnosti tak pre spotrebiteľov a priemysel, ako aj pre členské štáty [pozri správu „Impact assessment report on general food labelling issues“, SEC(2008) 92, s. 21, ktorá bola pripojená k návrhu nariadenia č. 1169/2011].

36 Pozri v tomto zmysle rozsudok z 25. júla 2018, Dyson (C-632/16, EU:C:2018:599, body 42 až 44).

84. Tento záver je navyše podporený skutočnosťou, že Komisia prijala ďalšie ustanovenia o označovaní krajiny pôvodu, iba pokiaľ ide o čerstvé, chladené a mrazené mäso zo sviň, oviec, kôz a hydiny. Takéto pravidlá sú konkrétne stanovené vykonávacím nariadením (EÚ) č. 1337/2013³⁷ z dôvodu, že uplatňovanie ustanovení týkajúcich sa nepreferenčného pôvodu tovaru, uvedených v colných kódexoch neumožňovalo dostatočne informovať spotrebiteľov o pôvode tohto mäsa, a to vzhľadom na situácie, keď mäso pochádza zo zvierat, ktoré sa narodili, boli chované a zabité v rôznych krajinách.³⁸

85. Hoci dokážem úplne pochopiť tvrdenie Zentrale, že spotrebiteľia by mali byť informovaní, ak k podstatným fázam výroby určitého výrobku dochádza v rôznych krajinách, vzhľadom na vyššie uvedené musím konštatovať, že normotvorca nepovažoval takéto informácie za podstatné, a teda spôsobilé uviesť spotrebiteľa do omylu, pokiaľ ide o krajinu pôvodu v zmysle článku 7 ods. 1 písm. a) nariadenia č. 1169/2011.

86. Preto je potrebné zamietnuť tvrdenie Komisie, podľa ktorého prináleží vnútroštátnym súdom, aby rozhodli o otázke, či označenie krajiny pôvodu, aké je predmetom sporu vo veci samej, vedie v konkrétnych prípadoch v podstate k zavádzaniu spotrebiteľa. Takýto postoj by totiž mohol byť zásahom do vyššie spomínanej slobodnej voľby normotvorcu.

87. Pokiaľ ide o článok 2 ods. 1 písm. a) bod i) smernice 2000/13, domnievam sa, že na toto ustanovenie sa musia uplatniť úvahy podobné vyššie rozvinutým úvahám. V tejto súvislosti uvádzam, že hoci smernica 2000/13 neobsahuje definíciu krajiny pôvodu v zmysle tejto smernice³⁹, táto skutočnosť nemôže viesť k opačnému výsledku vzhľadom na fakt, že takáto definícia je upravená na základe článku 113a ods. 1 nariadenia č. 1234/2007 v spojení s článkom 23 ods. 2 písm. b) Colného kódexu Spoločenstva. Z uvedeného vyplýva, že ani označenie uvedené v súlade s definíciami týkajúcimi sa nepreferenčného pôvodu tovaru, uvedenými v Colnom kódexe Spoločenstva nie je klamlivé v zmysle článku 2 ods. 1 písm. a) bodu i) smernice 2000/13.

88. Preto navrhujem, aby Súdny dvor odpovedal na štvrtú prejudiciálnu otázku tak, že článok 7 ods. 1 písm. a) nariadenia č. 1169/2011 a článok 2 ods. 1 písm. a) bod i) smernice 2000/13 sa majú vykladať v tom zmysle, že neposkytnutie vysvetľujúcich informácií spotrebiteľovi o označení krajiny pôvodu určenej v súlade s definíciami týkajúcimi sa nepreferenčného pôvodu tovaru, uvedenými v colných kódexoch neuvádza do „omylu“ v zmysle citovaných ustanovení.

V. Návrh

89. Vzhľadom na predchádzajúce úvahy navrhujem, aby Súdny dvor odpovedal na prejudiciálne otázky, ktoré položil Bundesgerichtshof (Spolkový súdny dvor, Nemecko), takto:

1. Článok 113a ods. 1 nariadenia Rady (ES) č. 1234/2007 z 22. októbra 2007 o vytvorení spoločnej organizácie poľnohospodárskych trhov a o osobitných ustanoveniach pre určité poľnohospodárske výrobky (nariadenie o jednotnej spoločnej organizácii trhov) sa má vykladať v tom zmysle, že na účely definovania pojmu „krajina pôvodu“ uvedeného v tomto ustanovení je potrebné vychádzať z definícií týkajúcich sa nepreferenčného pôvodu tovaru, uvedených v článkoch 23 až 26 nariadenia Rady (EHS) č. 2913/92 z 12. októbra 1992, ktorým sa ustanovuje Colný kódex Spoločenstva.

³⁷ Vykonávacie nariadenie Komisie z 13. decembra 2013, ktorým sa stanovujú pravidlá pre uplatňovanie nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1169/2011, pokiaľ ide o uvedenie krajiny pôvodu alebo miesta pôvodu pre čerstvé, chladené a mrazené mäso zo sviň, oviec, kôz a hydiny (Ú. v. EÚ L 335, 2013, s. 19).

³⁸ Pozri odôvodnenie 3 nariadenia č. 1337/2013.

³⁹ Pozri poznámku pod čiarou 35 vyššie.

Článok 76 ods. 1 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1308/2013 zo 17. decembra 2013, ktorým sa vytvára spoločná organizácia trhov s poľnohospodárskymi výrobkami, a ktorým sa zrušujú nariadenia Rady (EHS) č. 922/72, (EHS) č. 234/79, (ES) č. 1037/2001 a (ES) č. 1234/2007, sa má vykladať v tom zmysle, že na účely definovania pojmu „krajina pôvodu“ uvedeného v tomto ustanovení je potrebné vychádzať z ustanovení týkajúcich sa nepreferenčného pôvodu tovaru, uvedených v článku 60 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 952/2013 z 9. októbra 2013, ktorým sa ustanovuje Colný kódex Únie, v spojení s článkami 31 až 36 delegovaného nariadenia Komisie (EÚ) 2015/2446 z 28. júla 2015, ktorým sa dopĺňa nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 952/2013, pokiaľ ide o podrobné pravidlá, ktorými sa bližšie určujú niektoré ustanovenia Colného kódexu Únie.

2. Článok 23 ods. 1 a článok 23 ods. 2 písm. b) nariadenia č. 2913/92 a článok 60 ods. 1 nariadenia č. 952/2013 v spojení s článkom 31 písm. b) delegovaného nariadenia (EÚ) 2015/2446 sa majú vykladať v tom zmysle, že krajinou pôvodu pestovaných šampiňónov je krajina ich zberu, a to bez ohľadu na skutočnosť, že podstatné fázy produkcie sa uskutočňujú v iných členských štátoch Európskej únie a pestované šampiňóny boli na územie zberu privezené len tri alebo menej dní pred prvým zberom.
3. Článok 7 ods. 1 písm. a) nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1169/2011 z 25. októbra 2011 o poskytovaní informácií o potravinách spotrebiteľom, ktorým sa menia a dopĺňajú nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1924/2006 a (ES) č. 1925/2006 a ktorým sa zrušuje smernica Komisie 87/250/EHS, smernica Rady 90/496/EHS, smernica Komisie 1999/10/ES, smernica Európskeho parlamentu a Rady 2000/13/ES, smernice Komisie 2002/67/ES a 2008/5/ES a nariadenie Komisie (ES) č. 608/2004, sa má vykladať v tom zmysle, že neuvedenie vysvetľujúcich informácií o označení krajiny pôvodu určenej v súlade s definíciami týkajúcimi sa nepreferenčného pôvodu tovaru, uvedenými v článkoch 23 až 26 nariadenia č. 2913/92 a v článku 60 nariadenia č. 952/2013 v spojení s článkami 31 až 36 delegovaného nariadenia 2015/2446 neuvádza spotrebiteľa do „omylu“ v zmysle tohto ustanovenia.

Článok 2 ods. 1 písm. a) bod i) smernice 2000/13/ES Európskeho parlamentu a Rady z 20. marca 2000 o aproximácii právnych predpisov členských štátov, týkajúcich sa označovania, prezentácie a reklamy potravín, sa má vykladať v tom zmysle, že neuvedenie vysvetľujúcich informácií o označení krajiny pôvodu určenej v súlade s definíciami týkajúcimi sa nepreferenčného pôvodu tovaru, uvedenými v článkoch 23 až 26 nariadenia č. 2913/92 neuvádza spotrebiteľa do „omylu“ v zmysle tohto ustanovenia.